

НАСРЕЩНА ПРОВЕРКА И ПРОВЕРКА ПО ДЕЛЕГАЦИЯ

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 45 от ДОПК

I. НАСРЕЩНА ПРОВЕРКА

1. Същност на насрещната проверка

Насрещната проверка е способ за събиране на доказателства. Насрещната проверка представлява действия на данъчния орган по събиране на доказателства за изясняване на отделни факти и обстоятелства, свързани с лице, което не е страна в съответното производство.

Характерни признаци на насрещната проверка са:

- извършва се в хода на вече образувано ревизионно производство или производство по извършване на проверка /основното производство/;
чрез нея не се установяват данъчни или осигурителни задължения или отговорности на проверяваното лице, а факти и обстоятелства от значение за основното производство;
фактите и обстоятелствата, обект на насрещната проверка са свързани с лице, което не е страна в основното производство.

2. Органи, извършващи насрещната проверка

а) инициатива за извършване на насрещна проверка

Инициативата за извършването на насрещна проверка е на органите по приходите, извършващи основното производство /ревизията, съответно проверката/. Преценката за

НАСРЕЩНА ПРОВЕРКА И ПРОВЕРКА ПО ДЕЛЕГАЦИЯ

необходимостта от насрещна проверка, съответно за фактите и обстоятелствата, обект на установяване, се извършва от ръководителя на ревизиращия или проверяващия екип.

б) органи, извършващи проверката /по аргумент от чл. 45, ал. 2 ДОПК/

орган по приходите, участващ в извършването на основното производство;
орган по приходите от същата ТД, но друг офис;
орган по приходите друга ТД, например:

- компетентната ТД на проверяваното лице;
- ТД по местонахождението на поделение, обект или дейност на проверяваното лице;
- ТД по местонахождението на имоти или други имущества на субекта, както и на други обстоятелства от значение за извършването ѝ.

3. Основания за извършване на насрещна проверка

Законът не е ограничил органа по приходите с регламентиране на случаите, при които е допустимо да бъде извършена насрещна проверка. Във всички случаи, при които органът, извършващ основното производство, прецени че факти и обстоятелства, свързани с трето лице са от значение за определяне на резултата от основното производство, същият може да извърши, съответно да инициира, извършването на насрещна проверка.

4. Процедура по извършване на насрещната проверка

а) отправяне на искане за извършване на насрещна проверка

В случаите, при които насрещнатата проверка ще се извършва от органи по приходите, различни от органите, които участват в основното производство /по ревизия или проверка/, ревизиращите (проверяващите) органи по приходите изготвят и изпращат до съответната Териториална дирекция **Искане за извършване на насрещна проверка**. Искането следва да съдържа въпроси, свързани с конкретни факти и обстоятелства

НАСРЕЩНА ПРОВЕРКА И ПРОВЕРКА ПО ДЕЛЕГАЦИЯ

(определени доставки, контрагенти, документи, плащания, договори, счетоводни операции и други данни), които пряко са съотнесими към производството. Поставените въпроси следва да бъдат конкретни и ясни, като се посочва детайлна информация за поясняване и прецизиране. Въпросите следва да са относно доказателства или доказателствени средства, а не относно логически или правни изводи. Изводите, които ще се направят въз основа на събраните доказателства, са от компетентност на органа, на когото е възложено основното производство.

Когато при проверка в информационния масив с данни за всички регистрирани в страната субекти се установи, че няма данни за регистрация на проверяваното лице, искането се отправя до компетентната териториална дирекция (данни за седалището и адреса на управление на лицето могат да се съдържат в издадените от него счетоводни и търговски документи, в т. ч. фактури, договори и др.).

Когато насрещната проверка се извършва от орган по приходите, участващ в производството, по повод на което се извършва проверката, изричен акт относно извършването ѝ не следва да се издава.

б) извършване на насрещната проверка

Насрещната проверка може да се извърши по данните от информационния масив или в досието на проверяваното лице. Ако при извършената проверка по данните от информационния масив или в досието на проверявания субект се установят несъответствия между данните, или когато проверката изисква преглед на счетоводни, търговски и др. документи, проверката се извършва на място при субекта или упълномощено от него лице; при проверката органът по приходите. При извършване на насрещната проверка органът по приходите може да изисква писмени обяснения от проверяваните субекти по реда на чл. 56 от ДОПК /Виж Фиш I.V.15 „Писмени обяснения и писмени обяснения от трети лица”/.

в) документиране

След установяване на фактите и обстоятелствата, предмет на проверката се съставя **протокол за извършена насрещна проверка**, в който отразява резултатите от проверката.

НАСРЕЩНА ПРОВЕРКА И ПРОВЕРКА ПО ДЕЛЕГАЦИЯ

Протоколът се подписва от органа по приходите, извършил проверката, и от проверяваното лице, съответно от негов представител или пълномощник, съдружник или член на орган на управление, работник или служител, освен ако с протокола се установяват факти и обстоятелства единствено въз основа на документи, които се намират при органа по приходите. Когато проверяваното лице, негов представител или пълномощник, съдружник или член на орган на управление, работник или служител откажат да подпишат протокола, той се подписва от поне един незаинтересован свидетел, присъствал на отказа, като се отбелязват името и адреса му.

Екземпляр от протокола за насрещна проверка се връчва на ревизираното лице заедно с ревизионния доклад. Екземпляр от протокола се предоставя на проверяваното лице, освен ако с него се установяват факти обстоятелства единствено въз основа на документи, които се намират при органа по приходите, а друг се прилага към ревизионния доклад или документа за приключване на проверката.

г) правна същност на протокола за насрещна пороверка

Съставеният протокол за извършена насрещна проверка е доказателствено средство относно фактите и обстоятелствата, установени в резултат на проверката. За да има доказателствена сила той следва да е издаден по предвидения в ДОПК ред и да съдържа предвидените в закона реквизити. Той не подлежи на самостоятелно обжалване, тъй като не създава права или задължения и не засяга права или законни интереси на проверявания субект.

Предмет на административен и съдебен контрол е издаденият индивидуален административен акт, към който задължително се прилагат съставените протоколи за извършени насрещни проверки. За да може да послужи за доказване на спорни в производството факти, протоколът за извършена насрещна проверка следва да съдържа точен, недвусмислен и изчерпателен отговор на поставените в искането за извършване на проверката въпроси.

II. ПРОВЕРКА ПО ДЕЛЕГАЦИЯ

НАСРЕЩНА ПРОВЕРКА И ПРОВЕРКА ПО ДЕЛЕГАЦИЯ

СЧИТА

При необходимост да се установят факти и обстоятелства, свързани с дейността на обекта, на негово поделение, обект, дейност или имущество на територията на друга териториална дирекция органът по приходите може да отправи писмено искане до съответната териториална дирекция за извършване на проверка по делегация. /чл. 46 от ДОПК/

Проверката по делегация, също като насрещната проверка, предполага вече образувано срещу определено лице производство по проверка или ревизия /основното производство/. За разлика от насрещната проверка, проверката по делегация има за задача да установи факти и обстоятелства относно ревизираното/проверяваното лице, като проверява данни, намиращи се в обекти, находящи се извън териториалния обхват на Териториалната дирекция, компетентна по отношение на ревизираното/проверяваното лице съгласно правилата на чл. 8 от ДОПК. За начина на оформяне на искането за извършване на проверка по делегация важи изложеното в буква „а” на точка 4 на настоящия фиш, а относно съставянето на протокола за извършената проверка по делегация – изложеното в буква „в” на точка 4.

Вместо проверка по делегация, органът по приходите, водещ основното производство, може сам да изврши проверката.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)